

Institut za sociološka istraživanja
Filozofskog fakulteta u Beogradu

SILVANO BOLČIĆ

**TEGOBE PRELAZA
U
PREDUZETNIČKO DRUŠTVO**

SOCIOLOGIJA "TRANZICIJE" U SRBIJI POČETKOM DEVEDESETIH

TEGOBE PRELAZA U PREDUZETNIČKO DRUŠTVO
-Sociologija "tranzicije" u Srbiji početkom 90-tih-

S A D R Ź A J:

PREDGOVOR	9
I DEO: JUGOSLOVENSKO DRUŠTVO U KRIZI KRAJEM OSAMDESETIH: "PREDVEČERJE" PRELAZA SRBIJE U PREDUZETNIČKO DRUŠTVO.....	13
UVODNA NAPOMENA.....	13
1. JUGOSLOVENSKO DRUŠTVO I KRIZA KRAJEM 80-TIH : POČETNI SOCIOLOŠKI BILANS	15
2. KOLEKTIVNO VIDJENJE DRUŠTVENIH PRILIKA KRAJEM 80-TIH.19 2.1 Ocene o "težini" društvenih prilika; 2.2 Percepcije o "žrtvama" krize; 2.3 O "raspodeli krivice" za krizu; 2.4 Ko su očekivani "spasioci"?	19
3. O DUGOROČNOM PROCESU RAZLAGANJA SOCIJALNOG TEMELJA "DRUGE JUGOSLAVIJE".....	30
3.1 Razlaganje "koalicije radnih ljudi"; 3.2 Problemi uspostavljanja nove "velike društvene koalicije"	
4. SOCIOLOŠKI KOMENTAR O JUGOSLOVENSKOJ REFORMI 1989-TE GODINE.....	38
4.1. O društvenoj strani početnog uspeha reforme; 4.2. Osnovne soci- jalne pretpostavke reforme; 4.3 Pouke o "socijalnoj strani" reforme	
5. SUPROSTAVLJENI INTERESI I POLITIKE "RASPLITANJA KRIZE"	46
5.1. Neke činjenice o međjunacionalnim odnosima u "drugoj" Jugo- slaviji; 5.2 Od "latentnog nacionalizma" do "medjuetničkog" i "gradjanskog" rata; 5.3 Kritičko razmatranje politika "rasplitanja" jugoslovenske krize	
6. O PRELAZU IZ DRUŠTVENE KRIZE OSAMDESETIH U UNUTRAŠNJI RAT" DEVEDESETIH	57
6.1 Šta se predviđalo?; 6.2 Zašto se nije predviđao "unutrašnji rat" u Jugoslaviji?; 6.3 Koji su procesi i zbivanja bili u znaku priprema za "unutrašnji rat" u Jugoslaviji?	
7. TRANZICIJA I SOCIJALNI BILANS RAZREŠAVANJA JUGOSLOVENSKE "KRIZE OSAMDESETIH".....	64
II DEO: OSNOVE, PROCESI I AKTERI PRELAZA U PREDUZETNIČKO DRUŠTVO.....	69
UVODNA NAPOMENA.....	69
1. OSNOVNA TIPOLOŠKA SVOJSTVA "PREDUZETNIČKOG DRUŠTVA".....	71
2. OSNOVE SOCIOLOŠKE TEORIJE O PREDUZETNIŠTVU.....	75

2.1 O preduzetnicima; 2.2 Pretpostavke i akteri reafirmacije preduzetništva u jugoslovenskom "post-socijalističkom" društvu; 2.3 O preduzetništvu dosadašnjih "upravljačkih grupa" u jugoslovenskim radnim organizacijama	
3. PROBLEMI PREUREDJIVANJA SVOJINSKIH ODNOSA U JUGOSLAVIJI.....	85
3.1 Nevolje sa "svojinskom transformacijom"; 3.2 "Zainteresovane strane" i akteri svojinskog prestrukturiranja u početnoj fazi tranzicije	
4. KULTURALNA USLOVLJENOST PREDUZETNIŠTVA I PRELAZA U PREDUZETNIČKO DRUŠTVO.....	94
4.1 O "kulturalnoj" teoriji preduzetništva; 4.2 "O kulturološkim okvirima" preduzetništva u Jugoslaviji	
III DEO: OSOBENOSTI "NOVOG PREDUZETNIŠTVA" U SRBIJI POČETKOM 90-TIH.....	101
1. EKSPANZIJA PREDUZETNIŠTVA I DRUŠTVENI PROFIL "NOVIH PREDUZETNIKA"	101
Uvodni komentar; 1.1 O društvenom "profilu" novih preduzetnika; 1.2 Demografsko-socijalna obeležja "novih preduzetnika"; 1.3 Lična "matrica" novih preduzetnika	
2. OSOBENOSTI "PREDUZETNIČKIH INKLINACIJA"	116
3. O RAZLOZIMA ZASNIVANJA "PREDUZETNIČKIH" FIRMI I O PREDUZETNIČKOJ MOTIVACIJI.....	123
4. PREDUZETNIČKE STRATEGIJE "NOVIH PREDUZETNIKA"	134
IV DEO: "TEGOBNA TRANZICIJA" U SRBIJI 90-TIH: ZAKLJUČNO RAZMATRANJE	141
1. "TRANZICIJA" U USLOVIMA "DRUŠTVENE RAZORENOSTI"	141
2. "NOVI PREDUZETNICI" I NOVE ŠANSE (?) "TRANZICIJE" U SRBIJI TOKOM DEVEDESETIH	147
SUMMARY: THE "ARDUOUS TRANSITION" TO ENTREPRENEURIAL SOCIETY	157
CITIRANA LITERATURA	165